

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

ตามที่รัฐบาลมีนโยบายเร่งแก้ไขปัญหาความยากจน และปัญหาทางด้านเศรษฐกิจของชาติ ในระดับรากหญ้าโดยจัดโครงการ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ เพื่อให้แต่ละชุมชนได้ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการผลิตและการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่ในชุมชน สิ่งที่รัฐบาลได้เริ่มดำเนินการคือ การพัฒนาอาชีพของราษฎรในชนบท โดยเฉพาะอุตสาหกรรมในครอบครัวและหัตถกรรม หรือสร้างธุรกิจใหม่ๆในท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น และสามารถจัดการบริหารโดยกลุ่มราษฎรในพื้นที่นั้นๆ ด้วยตนเอง เกิดการกระจายรายได้ และการมีงานทำอย่างทั่วถึง¹

จากนโยบายของรัฐบาลที่ต้องการสร้างรายได้ให้แก่ประชาชนคนไทย โดยส่งเสริมอาชีพทางด้านหัตถกรรมให้มีเอกลักษณ์เฉพาะของแต่ละภาค ชาวไทยภูเขาซึ่งเป็นชนกลุ่มน้อยในประเทศไทยเพื่อให้เกิดรายได้และรักษาวัฒนธรรมท้องถิ่นของตน รัฐบาลก็ได้ส่งเสริมหัตถกรรมต่างๆที่ผลิตโดยกลุ่มชาวไทยภูเขา เพราะชาวไทยภูเขาแต่ละเผ่าในประเทศไทยจัดได้ว่ามีฝีมือทางด้านหัตถกรรมและมีเอกลักษณ์เฉพาะที่แตกต่างกันไป อาทิเช่น การทอผ้า การปัก การจักสาน การทำเครื่องเงิน และการส่งเสริมดังกล่าวสามารถทำให้ชาวไทยภูเขามีรายได้ประจำและเป็นรายได้เสริมเป็นอย่างดี การทำเครื่องเงิน

จากข้อมูลตัวเลขเกี่ยวกับชาวเขาในประเทศไทย ฝ่ายบริการและเผยแพร่ สถาบันวิจัยชาวเขา 2545 สรุปได้ว่าชาวไทยภูเขาเผ่าต่างๆที่ยอมรับกันมี อยู่ 7 เผ่า ประกอบด้วยเมว๋ มูซอ ลีซอ กะเหรี่ยง อาข่า(อีกอ) เย้า ลัวะ โดยมีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 239,072 คน² อย่างไรก็ตามสินค้าผลิตภัณฑ์ชาวเขายังไม่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยว ชาวไทยมากนัก อาจจะเป็นเนื่องจากฝีมือยังไม่ประณีต ราคาแพง สีไม่สวย และการสื่อสารไม่เข้าใจเป็นต้น

เมื่อปี 2541 ได้มีการส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยมีการประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่ Amazing Thailand เพื่อให้ชาวต่างประเทศเข้ามาเที่ยวมากขึ้น มาจนถึงปัจจุบันรัฐบาลเริ่มมีนโยบายให้คนไทยเที่ยวเมืองไทยกันมากขึ้นแทนที่ชาวไทยจะไปต่างประเทศจากข้อมูลสำนักงานการท่องเที่ยว

¹ ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1, สรุปผลการจัดงานแสดงสินค้า หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดเชียงใหม่ ระหว่างวันที่ 11-17 พฤษภาคม 2544, กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม, 2544.

² ศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขา, ตัวเลขเกี่ยวกับชาวเขาในประเทศไทย, กองสงเคราะห์ชาวเขา กรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการ, 2545.

แห่งประเทศไทยภาคเหนือ เขต 1 สรุปจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ ที่เข้ามาเที่ยวใน จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อปี 2542 และปี 2543 ปรากฏว่า ปี 2542 มีนักท่องเที่ยวชาวไทยถึง 1,802,264 คน ในขณะที่ชาวต่างชาติมีเพียง 1,263,761 คน และในปี 2543 มีนักท่องเที่ยวชาวไทยทั้งสิ้น 1,773,621 คน ชาวต่างชาติ 1,311,856 คน³ จะเห็นได้ว่าเมื่อเทียบกัน 2 ปี จำนวนนักท่องเที่ยวไทย มีมากกว่าชาวต่างชาติอย่างเห็นได้ชัด

ดังนั้นผู้ศึกษาจึงสนใจ ศึกษาทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อผลิตภัณฑ์หัตถกรรม ชาวเขาเพื่อนำข้อมูลนี้มาใช้ในการวางแผนตลาดสำหรับผู้ประกอบการและผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การผลิต สินค้าหัตถกรรมชาวเขาตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทย และให้เป็นไปตามนโยบายของ รัฐที่ขอให้คนไทยซื้อของไทย และสนับสนุนให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง พัฒนาผลิตภัณฑ์ของชาวเขาให้ คมมีคุณภาพและเป็นที่ต้องการของผู้บริโภค ทั้งนี้จะเป็นส่วนหนึ่งของการเพิ่มรายได้ให้แก่ชาวเขาด้วย

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อผลิตภัณฑ์หัตถกรรมชาวเขาในอำเภอ เมือง จังหวัดเชียงใหม่

1.3 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. ทำให้ทราบถึงทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการซื้อผลิตภัณฑ์หัตถกรรม ชาวเขา ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
2. สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้ประกอบการ เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการวางแผนการตลาดเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หัตถกรรมชาวเขาให้ตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทย

1.4 นิยามศัพท์

ทัศนคติ หมายถึง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสินค้าผลิตภัณฑ์หัตถกรรมชาวเขา ประเภทต่างๆ ได้แก่ประเภทผ้าทอได้แก่ผ้าปูโต๊ะ ผ้าถุง ถุงย่าม เสื้อ และกระเป๋าตุ๊กตา ประเภทผ้าปักได้แก่ ผ้าปูโต๊ะ ผ้าถุง ถุงย่าม เสื้อ และผ้าคลุมเตียง ประเภทจักสานได้แก่ตะกร้า หมวก และกล่อง และประเภทเครื่องเงินได้แก่ สร้อยคอ กำไล และแหวน แหล่งข้อมูลที่ทำให้

³ กองสถิติและวิจัย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, สถิติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยภาคเหนือ, จังหวัดเชียงใหม่, 2543.

รู้จักผลิตภัณฑ์หัตถกรรมชาวเขา ได้แก่การรู้จักจากเพื่อนแนะนำ จากการโฆษณา ญาติ การแสดงสินค้าต่างๆ การนำมาของบริษัท รวมทั้งการรู้จักด้วยตนเอง

พฤติกรรมการซื้อสินค้า ได้แก่การซื้อประเภทผ้าทอได้แก่ผ้าปูโต๊ะ ผ้าถุง ถุงย่าม เสื้อ และกระเป๋าคู่กตา ประเภทผ้าปักได้แก่ผ้าปูโต๊ะ ผ้าถุง ถุงย่าม เสื้อ และผ้าคลุมเตียงประเภท จักสานได้แก่ตะกร้า หมวก และกล่อง ประเภทเครื่องเงินได้แก่สร้อยคอ กำไล และแหวน ปริมาณ ความถี่ วัตถุประสงค์ และแหล่งที่ซื้อผลิตภัณฑ์หัตถกรรมชาวเขา

ความพึงพอใจต่อการซื้อผลิตภัณฑ์หัตถกรรมชาวเขาด้านผลิตภัณฑ์ ซึ่งได้แก่ด้าน รูปแบบ ฝีมือ ความละเอียด ความแปลก เอกลักษณะ คุณภาพ ขนาด สี สัน และการบรรจุหีบห่อ ด้านราคาได้แก่ราคาของผลิตภัณฑ์ การมีส่วนลดเงินสด การใช้บัตรเครดิตในการซื้อ การต่อรองราคา การคิดป้ายบอกราคา ด้านสถานที่จำหน่ายได้แก่ ท่าเลที่ตั้งของร้าน บรรยากาศ ความสว่าง ของร้าน สถานที่จอดรถ การคมนาคมและการเดินทาง และด้านการส่งเสริมการตลาด ได้แก่ การโฆษณา การส่งเสริมการขายด้วยการลดราคา การมีของแถม การมีชื่อเสียงของร้าน การประชาสัมพันธ์ การบริการการขายของพนักงาน และการมีเอกสารแผ่นพับความรู้แจกฟรี

ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมชาวเขา หมายถึง งานด้านฝีมือประเภทผ้าทอ ผ้าปัก จักสานและ เครื่องเงิน

ท่องเที่ยวชาวไทย หมายถึง ผู้ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์ต่างๆ ที่ไม่ใช่การทำงานประจำ การศึกษา และไม่ใช่คนท้องถิ่นที่มีภูมิลำเนาหรือ ศึกษาอยู่ที่อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ทั้งนี้ต้องพักค้างคืนอย่างน้อย 1 คืน⁴

⁴ เรื่องเดียวกัน